

DØM SELV

LÆRERMATERIALE

Formål

'Døm selv'-opgavernes formål er tredelt:

- Eleverne skal lære, hvor komplekst det er at afgive en domskendelse, og hvor mange hensyn der må tages i processen.
- Eleverne skal opnå en fornemmelse for, hvordan de selv mener, man bør straffe forskellige former for forbrydelser, samtidig med at de får en fornemmelse for, hvordan vi rent faktisk straffer og har straffet i Danmark.
- Eleverne skal kunne argumentere for deres domsafsigelse/holdning til straf.

Indhold

I det følgende finder du fem forskellige straffesager, der handler om vold, manddrab og narko-kriminalitet. Alle sager er baseret på autentisk kildemateriale, men navne m.v. er anonymiseret. De fem sager er både forskellige i kompleksitet og indhold, hvorfor du kan med fordel som under-viser udvælge de sager, der bedst passer til din klasse og det forløb, du har sat op.

Progression

Lad først eleverne læse DEL 1 (sagsbeskrivelse) og lad dem herefter selvstændigt (eller i små grupper) fastsætte en dom. Denne skal anføres på et papir til senere sammenligning.

Lad dem herefter gå videre til DEL 2 ('uddybende'). Efter at have læst denne del skal eleverne igen udmåle en dom, som de finder passende med de - måske - nye oplysninger om sagen. Denne gang skal straffeudmålingerne diskuteres i plenum.

Når dette er sket, kan du som lærer fremholde den egentlige domsafsigelse til sammenligning med elevernes domsafsigelser. Disse findes alene her i lærermaterialet til slut i hver sagsgennemgang. Som afslutning vil det være oplagt at lade eleverne reflektere over deres egen og den faktiske domsudmåling.

SAG 1:

GROV VOLD

- SPARK PÅ BAR -

Alle navne og steder er anonymiseret

DEL 1: SAGSBESKRIVELSE

I 2006 var Nikolaj på 24 år på bar i Horsens sammen med en af sine venner, hvor han på et tidspunkt i løbet af aftenen går op på et bord og sparker gæsten Thomas hårdt og brutalt i ansigtet. Thomas havde ikke provokeret Nikolaj, kendte ham ikke og var derfor helt uforberedt på sparket. Thomas brækker sin kæbe ved sparket, der af andre vidner blev sammenlignet med "når en fodboldspiller sparker til en bold."

1. Hvad synes du, at straffen skal være for Nikolaj?
2. Hvorfor det? Argumentér for dit valg.

DEL 2: UDDYBENDE INFORMATIONER

Nikolajs vidneudsagn

Nikolaj er 24 år og er ikke tidligere straffet.

"Jeg er virkelig ked af, hvad der er sket! Jeg kan hverken huske eller forstå, hvorfor jeg kunne finde på sådan noget.

Aftenen forløb sådan: Jeg var taget med min gode ven Anders på Mackies omkring kl. 17, hvor vi fik lidt mad. Senere gik vi hjem til Anders og drak et par øl. Omkring kl. 22 tog vi videre i byen - først var vi på café Danica, hvor vi fik 1-2 øl, og så gik vi videre til Café Koks. Først drak vi en øl der, men så bestilte vi en hel flaske whisky. Og det er her, det går galt. Jeg har måske drukket halvdelen af flasken, da jeg ikke længere kan huske noget. Jeg kan fx slet ikke huske, at jeg har været på 'Lille Heimdal', hvor det hele skete.

Det første, jeg husker, er, at jeg vågner op om morgenen hjemme ved mine forældre, hvor jeg har siddet og sovet i en stol. Jeg har det på fornemmelsen, at jeg har lavet noget rigtig dumt, men det er først, da politiet ringer til mig omkring kl. 10, at jeg blev klar over at der noget, der var helt galt.

Jeg betaler gerne en erstatning til Thomas!"

Thomas' vidneudsagn

Forurettede, fik store skadefølger af overgrebet

"Jeg kom på Lille Heimdal lidt efter midnat. Jeg havde ikke været i byen før, men kom direkte fra arbejde. Jeg mødtes med mine fodboldvenner Kim og Niels. De sad sammen med en hel gruppe højrystede fodboldvenner. De begyndte på et tidspunkt i løbet af aftenen at skubbe til nogle glas, så de smadrede. Derefter kom personalet og smed 2-3 stykker af dem ud. Jeg, Kim og Niels blev siddende ved bordet.

På et tidspunkt kommer der en fra personalet forbi og spørger ind til de glas, hvortil vi svarer, at vi ikke har haft noget med dem at gøre. Lidt efter kommer kommer der en ny person hen til os, og jeg troede at vedkommende ville fjerne nogle af glasskårene. Personen, som kom gik pludselig op på bordet og sparkede mig hårdt i hovedet. Jeg kunne høre, at kæben knækkede, og jeg kom hurtigt afsted til sygehuset med taxa.

Jeg fatter ikke, hvad jeg havde gjort ham. Jeg har haft mange mén af skaden, både tandskader og der kan måske også komme andre senfølger af overgrebet. Generelt er jeg også bare blevet mere mistænksom, når jeg er i byen."

1. Hvad synes du – efter at have læst vidneudsagnene – at straffen skal være for Nikolaj?

2. Hvorfor det? Argumenter for dit valg.

3. Er der sket nogen ændring fra din første domskendelse og til nu?
Hvad tror du forskellen/den manglende forskel skyldes?

DEL 3: DOMSAFSIGELSEN

BYRETEN

Tiltalte findes skyldig i overtrædelse af § 245, stk 1:

§ 245. Den, som udøver et legemsangreb af særligt rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed.

Straffen fastsættes til fængsel i 4 måneder, og tiltalte dømmes til at betale 12.373,86 DKK i erstatning til forurettede.

Efter forholdets karakter finder retten ikke - uanset de gode personlige oplysninger, at der er grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste:

Efter de afgivne vidneforklaringer finder retten det bevist, at tiltalte har sparket forurettede, uden at forurettede var forberedt herpå. Under disse omstændigheder og med de skader, sparket har forvoldt forurettede, finder retten, at angrebet har været af særlig rå, brutal og farlig karakter og er derfor omfattet af straffeloven §245, stk 1

LANDSRETEN

Efter sparkets farlighed og den forvoldtes skades alvor stemmer 5 voterende for at tiltræde byrettens strafudmåling. En voterende, som lægger vægt på, at der alene var tale om ét spark, og at tiltalte er ustraffet, stemmer for at nedsætte straffen til fængsel i 3 måneder.

Efter stemmeflertallet tiltræder landsretten, at straffen er udmålt til fængsel i 4 måneder.

Af de grunde, som byretten har anført, tiltrædes det endvidere, at straffen ikke er gjort betinget med vilkår om samfundstjeneste.

SAG 2:

GROV VOLD

- TILFÆLDIG VOLD -

Alle navne er anonymiseret

DEL 1: SAGSBESKRIVELSE

Ronny, Asger, Sebastian, Tobias og Hassan havde aftalt at overfalde en 'ålbækker' - altså en helt tilfældig person fra Ålbæk. De opsøgte derfor Kasper, der tilfældigvis befandt sig på Aalbæk togstation en sen aften omkring kl. 23:30 den 1. september 2006.

De fem drenge provokerede og skubbede først til Kasper, og slog ham derefter med knytnæveslag i hovedet, så han til sidst faldt i knæ.

Kasper blev herefter tildelt en masse spark og slag på kroppen og i hovedet af alle fem gerningsmænd. Særligt ét spark blev dog registreret - nemlig et, som Ronny gav Kasper. Det var et meget kraftigt spark i hovedet, der skete, mens Kasper lå på jorden.

Kasper pådrog sig to blå øjne, en brækket næse, beskadigelse af fire tænder, ligesom han mistede bevidstheden og fik hjernerystelse.

1. Hvad synes du, at straffen skal være for Ronny?
2. Hvorfor det? – argumentér for dit valg.

DEL 2: UDDYBENDE INFORMATIONER

Ronny er 20 år og er på gerningstidspunktet netop begyndt i lære i et VVS-firma. Han påpeger, at holdt op med at ryge hash, og at han netop er flyttet i en lejlighed sammen med en kæreste.

De øvrige tiltalte er omkring 15-16 år.

Episoden uddybet:

De fem drenge kommer alle fra Skagen og var taget til indflytterfest i Aalbæk. Mens de gik mod stationen - og senest da de når hen til et skur ved stationen i Ålbæk - talte de om, at de havde lyst til at finde en eller flere personer fra Aalbæk og banke dem: "Bare for sjov".

Da de fem når stationen i Aalbæk, ser de en lille gruppe unge. De fem drenge går hen til gruppen, og siger til den ene, Kasper, at han har grimt hår. Herefter begynder de at diskutere og skubbe til hinanden. De begynder at slå og sparke Kasper - både på kroppen og i hovedet. Det er svært at se, hvem af drengene, der præcis slår og sparker Kasper, men vidner ser i hvert fald Ronny sparke Kasper kraftigt i hovedet flere gange, mens han er i knæ. Til gengæld er det Asger, som afslutningsvis tildeler Kasper et meget kraftigt knytnæveslag, der får Kasper til at besvime.

Efter voldsepisoden tager drengene hjem til Skagen, og de viser hverken på vejen hjem i toget eller i retssalen tegn på at tage afstand fra volden.

Der har været flere vidner, som har set episoden, men de kan/vil ikke udtale sig i detaljer. De kan blot pege på, at det var de fem mod Kasper, og at i hvert fald Ronny på et tidspunkt tildeler Kasper et distinkt spark i hovedet, mens han lå på jorden.

Tiltaltes skyldsopfattelser:

Ronny (20 år) har bestridt, at de havde aftalt at banke en 'ålbækker', men erkender at have sparket Kasper én gang i ansigtet. For alle andre forhold har han nægtet sig skyldig.

Asger har bestridt, at de havde aftalt at banke en 'ålbækker', men erkender at have slået Kasper 1-2 gange i ansigtet med en knyttet næve. For alle andre forhold har han nægtet sig skyldig.

Sebastian har nægtet sig skyldig.

Tobias har bestridt, at de havde aftalt at banke en 'ålbækker', men erkender at have givet tre knytnæveslag i selvforsvar. For alle andre forhold har han nægtet sig skyldig.

Hassan har bestridt, at de havde aftalt at banke en 'ålbækker', men erkender at have givet ét knytnæveslag og een skalle. For alle andre forhold har han nægtet sig skyldig.

1. Hvad synes du – efter at have læst det uddybende materiale – at straffen skal være for Ronny?
Og hvad med de andre drenge?
2. Hvorfor det? Argumenter for dit valg.
3. Er der sket nogen ændring fra din første domskendelse og til nu? Hvad tror du forskellen/den manglende forskel skyldes?

DEL 3: DOMSAFSIGELSEN

BYRETTE

Vedr. tiltalte "Ronny" fastsættes straffen til fængsel i 3 måneder, jf. straffelovens § 244.

Der er ikke grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste.

Vedr. de øvrige tiltalte blev idømt betinget fængsel i 3 mdr. med en prøvetid på 2 år.

LANDSRETTE

Byrettens dom stadfæstes efter stemmeflertallet.

5 dommere udtaler:

"Efter forholdets karakter er der uanset de gode oplysninger om tiltaltes personlige forhold ikke grundlag for at gøre straffen helt eller delvist betinget, heller ikke med vilkår om samfundstjeneste. Det bemærkes i øvrigt, at de øvrige tiltalte - der var 15 og 16 år på gerningstidspunktet - har fået betingede straffe ikke kan føre til et andet resultat.

1 dommer udtaler:

"Efter en samlet vurdering, herunder at de øvrige tiltalte har fået betingede straffe, finder jeg det forsvarligt at gøre 2 måneder af straffen betinget"

RELEVANTE PARAGRAFFER

§ 244. Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 23. Den for en lovovertrædelse givne straffebestemmelse omfatter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen. Straffen kan nedsættes for den, der kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når forbrydelsen ikke er fuldbyrdet eller en tilsigtet medvirken er mislykkedes.

Stk. 2. Straffen kan ligeledes nedsættes for den, der medvirker til krænkelse af et særligt pligtforhold, men selv står uden for dette.

Stk. 3. For så vidt ikke andet er bestemt, kan straf for medvirken ved lovovertrædelser, der ikke straffes med højere straf end fængsel i 4 måneder, bortfalde, når den medvirkende kun har villet yde en mindre væsentlig bistand eller styrke et allerede fattet forsæt, samt når hans medvirken skyldes uagtsomhed.

SAG 3:

Narkokriminalitet

- Hash -

Alle navne er anonymiseret

DEL 1: SAGSBESKRIVELSE

Søren er afhængig af hash og blev i foråret 2014 fundet på sin bopæl med et mindre skunk-laboratorium bestående af to telte, lamper, udsugning, potter og plantecæring, lidt over 0,5 kg skunk og 50 cannabisplanter. I efteråret samme år fandt politiet igen 54 g hash, lidt over 2 kg tørrede hashplanter og en totenslåger (et slagvåben) på Søren's bopæl. Senere samme år fandt man 5 g hash og 67 g skunk, og i januar 2015 fandt politiet igen 235 g hash, næsten 600 g skunk, 27 friske hampplanter og 0,5 g ketamin.

Søren er også tidligere straffet for overtrædelse af bekendtgørelsen om euforiserende stoffer i 2004, 2005 og to gange i 2008. Desuden har Søren en betinget dom fra 2013.

Søren er anklaget for have overtrådt bekendtgørelsen om euforiserende stoffer, *men også for at ville videresælge stoffer*. Der blev under ransagningerne således også fundet en stor kasse 'pølse-mands'-poser og jointfiltre, som tyder på, at Søren har haft et videresalg.

Sørens retssag foregår i foråret 2015.

1. Hvad synes du, at straffen skal være for Søren?
2. Hvorfor det? – argumentér for dit valg.

DEL 2: UDDYBENDE INFORMATIONER

Søren er 40 år, og lider af ADHD. Der er ikke noget medicin, der har kunnet hjælpe ham, så selv Sørenes praktiserende læge har søgt om tilladelse til at anvende hash til behandling af Sørenes ADHD-symptomer. Søren tager præparatet Bronnan mod tankemylder, der virker stærkt beroligende. Han får også et morfinlignende præparat mod smerter i ryggen, men der er intet medicin, der kan hjælpe på hans ADHD.

Søren er derfor blevet afhængig af hash. Han ryger det hver dag og har også af og til spist det. Han kan ikke ryge 10 gram hash om dagen, men han ryger nok omkring 5 gram pr. dag. Det svinger meget. På gaden koster et gram hash omkring 80-120 kr. Han køber dog større mængder hjem for at få det til ca. 50 kr. pr. gram. Han har et lavt forbrug af alt andet for at få penge til at finansiere sit hashforbrug.

Søren erkender sig skyldig i at have haft stofferne på sin bopæl, men ikke i de mængder, der blev opgivet og slet ikke, at det var tiltænkt videresalg. Han har fx haft planterne for at have en stabil og billigere kilde til sin selvmedicinering.

Søren har om sine personlige forhold forklaret, at han primært opholder sig i sit hjem og passer sig selv. Han har familie i nærheden, som han holder kontakten med. Han føler, at han vil miste sin selvkontrol, hvis han idømmes ubetinget fængsel, og han er bange for, at han i så fald kan komme til at skade andre. Søren er dog heller ikke interesseret i at stoppe med sit misbrug - ikke før, at han kan finde en anden type medicin, der kan modveje symptomerne for hans ADHD.

Han tilkaldte selv politiet tilbage i foråret 2014, da han havde været udsat for et hjemmerøveri. Da politiet kom, kunne de se og lugte, at lejligheden bar præg af et massivt hashforbrug og opdagede i den forbindelse Sørenes hjemmelaboratorium.

Vidneudsagn om de fundne stoffer:

Sørenes vidneudsagn:

"Jeg har aldrig solgt skunk til nogen. Væksttellet har jeg købt over nettet, og frøene har jeg både købt i headshops og byttet mig til. Jeg har i sin tid læst mig frem til, hvordan man selv kan dyrke hampplanter, så jeg tænkte, at jeg ville give det et forsøg. Jeg har næsten ikke råd til mad eller husleje, så jeg måtte finde en billigere måde at skaffe skunken på. Det har kun været til selvmedicinering.

Jeg er stoppet med at dyrke skunk, men jeg er ikke stoppet med at ryge.

Jeg vil gerne indrømme, at jeg engang imellem har solgt jointpapir/cigaretpapir, men aldrig selve stofferne. Det er også korrekt, at jeg har haft en totenslåger. Den anskaffede jeg mig efter hjemmerøveriet.

Jeg har nogle gange dyrket skunk udendørs og så høstet til et helt års forbrug, som jeg så har gemt. Det er udelukkende til mig selv, men jeg har da givet mine venner lov til at ryge noget af det gratis for hyggens skyld, ligesom jeg har fået lov at ryge af deres, når jeg har været på besøg hos dem.

Pølsemandsposerne bruger jeg kun til opbevaring af forskellige sorter og mine dagsdoser. Så kan jeg meget bedre styre, hvor meget jeg indtager.

De mængder, jeg er blevet anklaget for at have været i besiddelse af, er forkerte. For politiet samlede bæreblande op af skraldespanden og vejede dem med. [Bæreblande er kun et affaldsprodukt, som ikke har nogen euforiserende effekt]. Det hele blev vejede op - selv de kasser, som planterne var i. Jeg har ikke haft kunder, som kom og købte hash af mig. Jeg bruger det hele selv for at dæmpe min uro og aggressivitet.

Der var også kun to moderplanter ud af alle planterne. Der har nok været omkring 10 stiklinger. Jeg dyrkede dem kun ved hjælp af kunstigt lys, og regulerede ikke temperatur, ligesom jeg ikke benyttede udsugning. Jeg har aldrig kunne tage 50 gram hash ud af en fuldmoden plante, som politiet har beregnet sig frem til. Jeg har kun kunne få omkring 15-25 gram ud af en moden plante. De er af en russisk sort, så det er måske derfor? Desuden dyrkede jeg også chilier og andre planter til mig selv.

Det ketamin, der blev fundet, har jeg fået af en bekendt, som kom og smed dem i mit skød på et tidspunkt. Jeg prøvede at tage nogle af dem, men de virkede ikke. Jeg tænker, at de nok har været for gamle. Jeg tog imod pillerne, fordi jeg egentlig har brug for mere medicin, end jeg kan få af min læge. Det var min hensigt at smide pillerne ud, men det fik jeg bare aldrig gjort."

Politibetjent 1's vidneudsagn:

"Jeg var ude hos tiltalte i marts 2014. De mængder af stof, der er anført i ransagnings- rapporten, svarer til det, der blev fundet på stedet. Og det er altså vægten uden emballage, for vi overførte det hele til vores egen emballage, som vi kender vægten af, før vi afvejede det.

Nu er det jo et år siden, vi var ude på bopælen, men hvis jeg i min rapport har anført, at der var et komplet skunkvæksthus med »2 telte, lamper, udsugning, pletter, plantencæring m.v.«, så det er sådan, det må have været. Jeg ville aldrig anføre noget, hvis ikke det var sådan, det forholdte sig."

Politibetjent 2's vidneudsagn:

"Da vi har ude på bopælen var der både askebægre, miksebakker, grindere mv. i lejligheden. [En grinder bruges til at behandle hash til forberedelse til rygning]. Lejligheden bar virkelig præg af massiv hashrygning. Der var tørret hash overalt. Dyrkningen af planter virkede ikke særlig professionel set i forhold til nogle af de andre væksthuse, jeg er stødt på. Men der var dog gjort nogle tiltag til professionel dyrkning ved brug af lamper. Desuden fandt vi et bord, hvor der meget vel kunne ligne en slags salgsbod. Da jeg var ude på stedet anden gang, var der kun et rum i brug til dyrkning, mens der første gang var to rum i brug.

Der er ikke fundet regnskaber hos tiltalte, og jeg har ikke hørt om eller antruffet kunder hos tiltalte. Der dog heller ikke foretaget en ransagning af tiltaltes telefonopgørelse eller lignende."

1. Hvad synes du – efter at have læst vidneudsagnene – at straffen skal være for Søren?

2. Hvorfor det? Argumenter for dit valg.

3. Er der sket nogen ændring fra din første domskendelse og til nu?
Hvad tror du forskellen/den manglende forskel skyldes?

DEL 3: DOMSAFSIGELSEN

BYRETEN

Retten i Viborg dømte Søren til fængsel i 6 måneder for overtrædelse af loven om euforiserende stoffer og for våbensbesiddelse.

Straffen er fastsat på den ene side under hensyn til, at tiltalte, trods mellemkommende sigtelser og beslaglæggelser, er vedblevet med at fremavle betydelige mængder af cannabis, og på den anden side under hensyn til den usikkerhed, der er med hensyn til, hvad de konfiskerede hash-planter samlet ville kunne frembringe af marihuana.

Desuden blev den betingede dom fra 2013 en del af afgørelsen.

Retten konfiskerer samtlige stoffer og totenslågeren, jf straffelovens § 75, stk. 2.

“De betjente, der har foretaget de respektive ransagninger, har afgivet detaljerede forklaringer om deres fund (...). Efter det ganske betydelige kvantum, der er fundet, sammenholdt med de i tiltaltes stue fundne opstillinger, der fremtræder som salgsboder, lægger retten til grund, at der i hvert fald i et vist omfang har været tale om besiddelse med henblik på videreoverdragelse.”

VESTRE LANDSRET

Landsretten stadfæstede Retten i Viborgs dom. Søren idømmes 6 mdr. ubetinget fængsel - dog blev der ikke taget hensyn til den betingede dom fra 2013, da der ikke var foretaget rettergangsskridt inden udløb af prøvetiden.

RELEVANTE PARAGRAFFER:

STRAFFELOVEN:

§ 61. ,s tk. 2. Begår den dømte nyt strafbart forhold i prøvetiden, og foretages der inden dennes udløb rettergangsskridt, hvorved han sigtes for forholdet, fastsætter retten en ubetinget straf eller anden retsfølge for dette forhold og den tidligere pådømte lovovertrædelse. Herved finder bestemmelserne i § 88, stk. 2-4, tilsvarende anvendelse. Når omstændighederne taler derfor, kan retten i stedet

- 1) idømme ubetinget straf alene for det nye forhold, eventuelt i forbindelse med en ændring af vilkårene i den betingede dom

§ 75. , stk. 2. Såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler derfor, kan der ske konfiskation af

- 1) genstande, der har været brugt eller bestemt til at bruges ved en strafbar handling,

LOV OM EUFORISERENDE STOFFER:

§ 3. Overtrædelse af denne lov eller de i medfør af den udfærdigede forskrifter straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Ved udmåling af straffen, herunder ved fastsættelse af bøder, skal der lægges vægt på skadevirkningerne af de pågældende stoffer.

SAG 4:

Narkokriminalitet

- Kokain -

Alle navne er anonymiseret

DEL 1: SAGSBESKRIVELSE

To politibetjente overvågede i april 2015 området omkring Istedgade for narkokriminel aktivitet, og pågreb i den forbindelse Yasir, som tilsyneladende havde solgt kokain ude foran Mændenes Hjem.

Politiet havde allerede to gange i løbet af april og en gang senere i august samme år pågrebet Yasir: Første gang så politiet, der overvågede gaden fra et skjul, at Yasir handlede med en ung mand (Jens Hansen). Da politiet greb ind, fandt de 0,21 gram kokain på Jens Hansen og 3.250 kr. på Yasir. Størstedelen af pengene, som Yasir havde på sig, blev omregnet til markeds-værdien af kokain, hvorfor han for den første pågribelse sigtes for at have solgt for minimum 4.55 gram kokain. Anden gang, de pågreb Yasir for igen at sælge kokain, fandt man 2.400 kr., som blev omregnet til 4,8 gram kokain, samt to 'salgskugler' på hver 1 gram kokain.

I august 2015 sættes Yasir i forbindelse med endnu en handel, sammen med den tunesiske mand Tariq, der befinder sig ulovligt i Danmark. Her ser politiet nemlig Tariq sidde inde på et pizzeria, hvor Yasir også går ind. De giver hinanden hånden, hvorefter Yasir går udenfor og hen til en anden ældre mand, Arif, som han giver hånden. Her skrider politiet ind igen, og ransager samtlige tre mænd.

Tariq bliver først og fremmest arresteret, fordi han slet ikke må være i Danmark. Han har indrejseforbud indtil 2020. Derudover har han 150 kr. og 110 euro, som omregnes til 1,45 gram kokain. På 'kunden' Arif finder man to salgskugler på i alt 0,6 gram kokain. Det er disse kugler og pengene på Tariq, som både Tariq og Yasir sigtes for.

1. Hvad synes du, at straffen skal være for Yasir?

3. Hvorfor det? – argumentér for dit valg.

DEL 2: UDDYBENDE INFORMATIONER

Yasirs profil:

Yasir er 50 år gammel, uddannet tolk, separeret og har en datter på 26 år. Han har fået en ny kæreste, der er gravid med deres fælles barn. Han er for nogle år siden blevet stofmisbruger (af alt fra kokain og heroin), og selv om han ofte har forsøgt at komme ud af misbruget, falder han hele tiden tilbage. Han vil meget gerne følge den behandlingsplan, der er lagt for ham. Mens han har været varetægtsfængslet, har han fået metadon. Han er tilknyttet et misbrugscenter på Vigerslev Allé. Yasir er blevet overfaldet og har mistet tænderne i undermundten. Han går til tandlæge på Mændenes Hjem.

Yasir er tidligere straffet. I 2011 blev han idømt 8 mdr.'s fængsel for handel af euforiserende stoffer. Det samme skete i 2012, hvor han fik 10 mdr.'s fængsel. Endelig overtrådte han igen loven i april 2013 ved at handle med euforiserende stoffer, hvor han modtog en dom på 6 mdr.'s fængsel og en betinget udvisning med en prøvetid på 2 år.

Fra hver gang Yasir bliver løsladt går der ikke lang tid, førend han igen bliver involveret i sager, hvor stoffer er omdrejningspunktet. Yasir nægter sig skyldig i salg af stoffer for alle tre anholdelser, men erkender at have købt og haft de stoffer på sig, som blev konfiskeret i forbindelse med anholdelserne.

Yasir har i forbindelse med de nuværende sigtelser siddet varetægtsfængslet i to uger efter hver anholdelse, bortset fra den sidste anholdelse i august, hvor man har beholdt ham i varetægt.

Yasirs vidneudsagn

Ang. den første anholdelse (begyndelsen af april 2015):

"Jeg var henne ved Hovedbanegården omkring kl. 14:30, fordi jeg skulle aflevere en computer til reparation. Men pludselig opdagede jeg, at jeg manglede opladeren. Så jeg måtte gå hjem igen. Men fordi jeg igen var tilbage i området tænkte jeg, at jeg på min vej hjem lige ville gå forbi Lille Istedgade for at købe noget stof til mig selv. Jeg bruger vel stoffer for ca. 500-600 kr hver dag.

Jeg gik hen til Mændenes Hjem for at købe kokain og metadon. Inde på Mændenes Hjem hilste jeg på nogle forskellige personer, men jeg kunne ikke finde den person, som jeg normalt køber stof af.

Det var uden for Mændenes Hjem, at jeg mødte Jens Hansen. Jens havde kun 150 kr., så jeg ville hjælpe ham med at købe en salgskugle. Jeg gik derfor på ny ind på Mændenes Hjem, hvor han henvendte sig til en mand ved navn Jogge og sagde til ham, at jeg skulle bruge to salgskugler. Jogge hentede de to kugler, som kostede 400 kr. Mens Jens fik den ene af salgskuglerne, beholdte jeg selv den anden. Jeg kender altså godt Jens Hansen, men jeg har ikke solgt noget til ham. Jeg hjalp ham bare.

Efter jeg havde købt noget stof til mig og Jens, gik jeg selv ind på Mændenes Hjem og tog det. Da jeg kom ud, blev jeg straks anholdt. De penge, som politiet fandt, er mine egne. Jeg hævede dem af to gange i marts - i alt 14.000 kr. Jeg har ikke kunne bruge alle pengene på 9 dage, så det er derfor, at jeg havde nogle tilovers. Grunden til, at jeg hævede alle pengene, var for, at SKAT ikke skulle tage dem. Jeg skylder SKAT en masse penge. Jeg valgte ikke selv seddeltyperne i hæveautomaten, og jeg har aldrig brugt en pung til at opbevare mine penge i. Jeg afleverede to hæve-kvitteringer til politiet.

Jeg køber og sælger i dag brugte ting, så jeg vil stort set altid have lidt kontanter på mig. Det er meget bedre for mig at tjene penge ved at købe og sælge brugte ting i stedet for at handle med stoffer. Det gør jeg ikke længere. Jeg får kontanthjælp, jeg har en datter på 26 år, og jeg bor med min kæreste, der har et barn fra et andet forhold."

Ang. den anden anholdelse (slut april 2015):

"Jeg ville igen kun købe stoffer, ikke sælge. Jeg var taget hen til Lille Istedgade, hvor jeg talte med en mand i en kørestol. Manden i kørestolen gav mig to salgskugler med kokain. Det var ikke mig, der gav ham i kørestolen noget. Jeg ville gerne købe 1 gram kokain af manden og fik de to kugler med henblik på at vælge, hvilken en af dem, jeg helst ville have. Ham i kørestolen ville have 700 kr. for et gram kokain, men jeg fortalte ham, at jeg kun havde 600 kr.

Da politiet kom, tog de 2.400 kr. fra mig. Af disse var de 2000 kr. mine egne penge, som jeg lige havde hævet fra Nordeas pengeautomat. Jeg har givet politiet kvitteringen. Det resterende beløb stammede fra et beløb på 3.000 kr., som jeg havde fået af en, der hedder Rachid, da han bor i min lejlighed i øjeblikket. Det var også hans telefon, jeg havde på mig, da politiet visiterede mig."

Ang. den tredje og sidste anholdelse (august 2015)

"Jeg er ikke skyldig i handel med stoffer, selv om jeg rigtigt nok var i området omkring Istedgade den aften. Jeg var der for at købe metadon. Jeg havde først været ved Mændenes Hjem, men der var ikke nogen, der solgte metadon. Så i stedet gik jeg hen ad gaden i retningen mod det pizzeria, jeg senere blev anholdt ved. Det gjorde jeg, fordi jeg var sulten, og fordi der ved siden af pizzeriaet ligger et fixerum. Så jeg gik ind på pizzariet, hvor Tariq så åbenbart også befandt sig. Jeg gav ikke noget til Arif, og Arif har ikke givet mig noget. Det samme gælder for Tariq, som jeg kun kender overfladisk. Han sad med en anden mand og spiste pizza. Jeg har aldrig lavet noget sammen med Tariq, og jeg havde ikke aftalt at mødes der. Jeg havde 100 kr. med hjemmefra. Da jeg træder udenfor pizzariaet, kommer der tre politimænd og anholder mig og de to andre. Jeg blev anholdt kl. 20.30 og blev først kørt til fængslet kl. 2.00 om natten. Jeg blev meget forskrækket."

POLITIETS VIDNEUDSAGN

Vidneudsagn af politiassistent Poul B.:

"Jeg arbejder i specialgruppen med narkotika på gadeplan. I april 2015 var det min opgave at agere stophold. Så i samarbejde med og efter besked fra en kollega skulle jeg tage fat i de personer, som kollegaen overvågede i tilfælde af, at der skete handel og overdragelse af narkotika. Og der gik ikke særlig længe, før jeg fik besked om, at der var sket en overdragelse foran Mændenes Hjem, og at køberen af narkotikaen kørte på en hvid damecykel.

Jeg kørte efter køberen i bil og fik standset ham, Jens Hansen. Han blev gjort bekendt med, at jeg kom fra politiet, og årsagen til, at han var blevet bragt til standsning. Han forklarede, at han rigtigt nok havde en salgskugle med kokain på sig, som jeg da også fandt på visitation. Køberen oplyste mig, at han havde købt salgskuglen af en udenlandsk mand foran Mændenes Hjem kort forinden. Køberen ønskede ikke at oplyse, hvem han havde købt salgskuglen af. Køberen var daglig køber af narkotika. Køberen oplyste, at han havde købt salgskuglen for 150 kr., og da vi kontrolvejede og -testede kuglen på stationen blev det da også til lidt over 0,2 gram ren kokain. Jeg kørte tilbage til Mændenes Hjem efter, at jeg havde talt med køberen.

Jeg husker ikke selve anholdelsen af tiltalte Yasir - om jeg forestod den, eller en af mine kollegaer. Jeg husker heller ikke, hvor på Yasir, at der blev fundet penge - heller ikke hvilke seddeltyper, der var tale om. Jeg husker først Yasir, fra da han sidder anholdt på Station City. Jeg kan ikke ihukomme om Yasir var i besiddelse af hæve kvitteringer ved anholdelsen. Jeg kendte ikke selv Jens Hansen fra bybilledet, men det gør en af mine kollegaer. Jeg har ikke set Jens Hansen siden."

Vidneudsagn af politiassistent Jes S.:

"Jeg arbejder i specialsektionen, der har fokus på narkotikabekæmpelse på gadeplan. I april var jeg på en skjult observationspost, hvorfra jeg havde overblik over Mændenes Hjem. Den pågældende dag foregik der massiv handel ude foran Mændenes Hjem. Jeg observerede bl.a. tiltalte Yasir tale med en misbruger på en hvid cykel. De to mænd talte kort tid sammen, hvorefter Yasir gik målrettet ind på Mændene Hjem. Kort efter kom han ud igen med en lille salgskugle, som han overdrog til misbrugeren på cyklen. Jeg så til gengæld ikke, at der skete nogen pengeudveksling.

Da min kollega kom tilbage efter at have stoppet Jens Hansen (misbrugeren på den hvide cykel), foretog jeg sammen med en helt anden kollega anholdelsen af tiltalte Yasir foran Mændenes Hjem. Jeg så tiltalte Yasir være i kontakt med flere misbrugere, og at tiltalte Yasir modtog penge. Specialsektionen havde ikke kapacitet nok til at undersøge flere købere den pågældende dag, så jeg ved ikke præcist, hvor meget Yasir solgte for. Men jeg er i hvert fald ikke i tvivl om, at der foregik flere handler. Det var min vurdering, at tiltalte havde narkotika gemt inde på Mændenes Hjem og hentede det ud efterhånden, som han fik det solgt.

Jeg var med til at visitere Yasir, og jeg kan huske, at tiltalte var i besiddelse af gamle brugte sedler, der tydeligvis ikke lige var hævet i en hæveautomat. Det fundne beløb var primært fordelt på små sedler, hvorfor jeg også er ret sikker på, at de penge stammer fra handel med narkotika - og at de ikke kommer direkte fra en hæveautomat. Tiltalte viste mig ikke nogle hævekvitteringer.

Vedrørende anholdelse 2 (stadig politiassistent Jes S.):

"Senere i april 2015 kørte jeg patrulje sammen med politiassistent Christina G. Vi kørte i civil, og vi så tiltalte Yasir stå endnu engang foran Mændenes Hjem. Tiltalte så os ikke komme kørende mod Mændenes Hjem, så da vi kørte op på siden af tiltalte, måtte han skynde sig at gemme sin venstre hånd bag ryggen. Jeg bad ham vise mig, hvad han havde i hånden. Tiltalte talte meget og lagde en hvid papirkugle i hånden på en mand med en rollator lige ved siden af. Tiltaltes placering gjorde det vanskeligt at komme ud af bilen, men vi kom da ud og nåede at sikre papirkuglen. Papirkuglen indeholdt to salgskugler. Tiltalte blev herefter anholdt og visiteret. Udover de to salgskugler fandt vi også penge på tiltalte.

Det er ikke min vurdering, at tiltalte alene var ved at købe stof og ikke sælge. Tværtimod virkede det kun som en salgssituation. Manden med rollatoren, som tiltalte gav den hvide papirklump til, udviste ikke tegn på panik, der indikerede, at han solgte stof. Det gjorde tiltalte til gengæld. Hertil kom, at tiltalte begyndte at tale arabisk med manden, der havde en rollator, hvilket gjorde, at jeg er sikker på, at tiltalte solgte. Det virkede som om, at tiltalte forsøgte at skjule noget. Ved visitationen på Station City fandt jeg igen tiltalte i besiddelse af brugte og krøllede sedler. Jeg kan ikke huske, hvor på tiltalte pengene blev fundet. Yasir gav os i øvrigt ikke nogle hævekvitteringer.

Jeg spurgte ikke manden med rollatoren om hans oplysninger, og jeg har ikke siden set ham. Observationen af tiltalte blev foretaget med både det blotte øje og kikkert. Observationen foregik i dagslys, og der var ikke noget, der spærrede for udsynet. Jeg ved ikke præcis, hvor længe der gik fra observationen til anholdelsen, men der gik ikke lang tid. Yasir er en ret kendt person i gadebilledet på Vesterbro, men jeg/vi kunne ikke finde på at anholde ham, medmindre vi er sikre på, at han har overtrådt loven."

1. Hvad synes du – efter at have læst vidneudsagnene – at straffen skal være for Yasir?

2. Hvorfor det? Argumenter for dit valg.

3. Er der sket nogen ændring fra din første domskendelse og til nu?
Hvad tror du forskellen/den manglende forskel skyldes?

DEL 3: DOMSAFSIGELSEN

BYRETEN

Tiltalte 'Yasir' straffes med fængsel i 6 måneder. Samtlige pengebeløb og stoffer konfiskeres og tiltalte udvises betinget af Danmark med en prøvetid på 2 år.

Sagen er blevet anket til Landsretten.

SAG 5:

Manddrab

- - -

Alle navne og steder er anonymiseret

DEL 1: SAGSBESKRIVELSE

Tiltalte "Aksel" tager med sin ven til en fest i Rødovre. Under festen opstår der en ubehagelig stemning mellem tiltalte og forurettede, "Mark". Noget som bl.a. kan mærkes ved, at navnlig Mark nedstirrer Aksel i løbet af aftenen. Den dårlige stemning udmønter sig senere til fysisk vold, da Mark på et tidspunkt skubber Aksel ned ad en trappe og derpå giver ham et slag i ansigtet. Umiddelbart herefter ender det med, at Aksel stikker Mark tre gange med en køkkenkniv. Et af knivstikkene rammer hjertet og dræber Mark øjeblikkeligt.

Marks ven, "Anton", ser Mark falde efter knivstikkene, og skynder sig hen for at holde ham. Men mens Anton holder om den blødende Mark, bliver han selv stukket. Stikket rammer Anton i lysken, hvilket i en overgang bringer ham i livsfare.

1. Hvad synes du, at straffen skal være for Aksel?
2. Hvorfor det? – argumentér for dit valg.

DEL 2: UDDYBENDE INFORMATIONER

Implicerede:

Aksel: Tiltalte

Mark: Afdøde

Anton: Såret, Marks ven

Oliver: Vidne, Aksels ven

Oskar: Vidne, ham der holdte festen

Julie: Vidne, kæreste til Christian

Christian: Vidne, kæreste til Julie

Rasmus: Vidne

Overlægen: Ekspertvidne

Tid og sted:

Festen fandt sted i slutningen af august, og foregik i en toplans-stuelejlighed i Rødovre. Der var omkring 10 mennesker, men det var ikke alle, der kendte hinanden.

Hændelsesforløbet ifølge tiltalte – "Aksel":

"Jeg var taget til fest med min ven Oliver. Jeg kunne med det samme mærke, at stemningen var dårlig – sådan helt ond. Jeg havde fået lidt at drikke, så jeg var sådan middelberuset.

På et tidspunkt gik jeg ud i haven, hvor Mark og Anton var. De bad mig med det samme om at skrubbe af. Det gjorde mig ret utryg, så jeg gik direkte op på 1. sal til Oliver og de andre. Oliver fortalte mig også – jeg kan ikke lige huske, hvornår det var -, at Mark og Anton havde sagt, at de ville nakke ham i den røde trøje. Det måtte jo være mig.

Lidt senere, da jeg stadig var oppe på 1. sal, kom Mark op og satte sig. Han stirrede på mig uafbrudt. Jeg forsøgte ikke at kigge på ham, men jeg kunne ligesom mærke ud af øjenkrogen, at han kiggede på mig. Jeg kom også til at strejfe hans blik på et tidspunkt. Og det var fuldstændigt som om, at han bare havde ventet på, at jeg gjorde det, for han sagde med det samme, at hvis jeg gloede på ham igen, ville jeg ryge ud ad vinduet.

Jeg husker ikke præcis, hvordan det hele skete, da det gik galt. Det er ret sløret. Men jeg kan i hvert fald huske, at Mark sad på kanten af hjørnesofaen ud mod trappen, mens jeg sad på den anden side af 'knækket' sammen med Oliver. Da jeg ville rejse mig for at gå, skubbede Mark et par gange til mig, og med det tredje skub faldt jeg ned ad trappen. Jeg nåede dog lige at gribe fat i gelænderet, så jeg ikke faldt hele vejen ned. Før jeg vidste af det, var Mark nede ved mig og slog mig så hårdt, at jeg er 'væk' et kort øjeblik. Jeg husker herefter, at der kommer en ind ude fra haven, og at der lige pludselig er en hel masse hænder omkring mig.

I en af hænderne er der pludselig en kniv. Jeg må have reageret helt instinktivt, for jeg tager med det samme fat med min venstre hånd om håndledet på den hånd, som holder kniven. Derefter åbner jeg håndens fingre med min anden hånd. Jeg får altså fat i kniven, sådan så at jeg selv har den i min højre hånd. Men selv om jeg har kniven, flytter Mark sig bare ikke. Jeg bliver bange og begynder ligesom at stikke ud med kniven, for at få ham til at gå væk. Jeg har aldrig før brugt en kniv på den måde. Altså – jeg har aldrig været på jagt eller gået til spejder. Det hele gik meget hurtigt. Der har i hvert fald ikke gået mere end 30 sekunder fra jeg blev skubbet ned af trappen, og til alt det her sker.

Og efter det hele er sket, kan jeg huske, at jeg løber væk fra lejligheden, og at der er folk, der råber efter mig. Jeg smider kniven i ren chok. Da jeg ser betjentene komme, skyndte jeg mig hen til dem, for at fortælle det hele og vise, hvor jeg havde smidt kniven.

Hvis ikke jeg havde handlet, som jeg gjorde, var det mig selv, der var blevet dræbt. Jeg kunne ikke have gjort andet."

Aksel var på gerningstidspunktet 17 år og 9 mdr. Han var i lære som maler.

Da Aksel mødte politiet fortalte han, at han selv havde taget kniven, efter han var blevet skubbet ned af trappen. Denne forklaring ændrede Aksel dog til sit grundlovsforhør, hvor han påpegede, at det var Anton, som han fravristede kniven. Senere har han efter eget udsagn bedre kunne huske hændelsesforløbet, og rettet sin forklaring til, at det var Mark, der havde kniven – det er denne forklaring, han fremlagde for retten.

Hændelsesforløbet ifølge vidne 1 – "Anton":

"Mark og jeg var gode venner. Det er rigtigt nok, at han og Aksel havde kigget ondt på hinanden i løbet af aftenen. Jeg ved ikke hvorfor, men jeg prøvede lidt at undgå det.

Jeg er malerlærling og havde drukket lidt gennem hele aftenen – jeg vil nok sige, at jeg var beruset i middelgrad.

Under festen gik jeg, Christian og Rasmus ud i haven for at tale sammen. Jeg kan ikke huske, om der kom nogle andre derud til os. Men jeg kan i hvert fald huske, at jeg blev siddende udenfor, mens de to andre gik på toilettet med Julie. Jeg sad vist et par meter fra havedøren, da jeg pludselig hørte en masse tumult – det kom ligesom oppe fra 1. salen. Kort efter hørte jeg Mark råbe nede i stueetagen, hvor jeg så også kunne se ind af døren. Her kunne jeg se, at Mark stod i køkkenet og pegede på nogen, mens han råbte. Jeg kunne først ikke se, om det var Aksel, som Mark råbte af. Mens Mark råber, rejser jeg mig op og går ind. Jeg kan ikke huske, om Aksel råbte tilbage. Der var kun Mark og Aksel i stueetagen ud over de tre (Christian, Julie og Rasmus), som var på toilettet.

Pludselig stoppede Mark ligesom med at tale midt i en sætning. Jeg kunne se, at Mark var ved at falde, så jeg skyndte mig hen for at gribe ham. Jeg endte med at stå sådan lidt skråt bagved ham. Pludselig kunne jeg selv mærke, at jeg blev stukket. Aksel stod stadig foran Mark. Jeg opdagede først for alvor kniven efter, at jeg var blevet stukket, og ligeså snart at jeg så kniven i Aksels hånd, gav jeg hurtigt slip på Mark og bakkede bagud indtil jeg landede i sengen.

Jeg kan simpelthen ikke huske, hvilken hånd Aksel holdt kniven i. Vi sagde vist ikke noget til hinanden, men jeg har på intet tidspunkt slået eller sparket Aksel. Jeg havde heller ikke på noget tidspunkt kniven i hånden. Det er rigtigt nok, at jeg på et tidspunkt var oppe på 1. sal sammen med Mark. Jeg kan ikke huske, om Aksels ven, Oliver, også var der. Men Mark og jeg har altså ikke talt om, at "ham i den røde trøje skulle nakkes"."

Hændelsesforløbet ifølge vidne 2 – "Oliver":

"Jeg er også malerlærling, og Aksel er en af mine allerbedste venner. Da vi kom til festen, var jeg nok beruset sådan i middelgrad. Det var Aksel, der kendte Oskar, der holdt festen. Jeg ved ikke, hvorfor Mark og Aksel stirrede sådan på hinanden. Men jeg husker, at Mark sagde, at Aksel spillede smart. Det virkede i høj grad som en situation, der godt kunne udvikle sig til vold.

Da Aksel blev skubbet ned ad trappen af Mark, fulgte jeg efter sådan lidt forsigtigt. Der gik ikke mere end et par sekunder, førend jeg også kom ned i stueetagen, men der lå Mark allerede på gulvet, og Anton var i sengen. De blødte begge to.

Altså, det hele gik sindssygt hurtigt. Da jeg kom ned, stod Aksel ved døren og så meget chokeret ud. Han havde en kniv i hånden, og jeg skyndte mig hen til ham, og sagde at han skulle løbe. Det gjorde han. De andre til festen kom også hurtigt ned ad trappen – jeg tror kun lige, at Aksel var nået at løbe ud af døren. Jeg kan ikke huske om toiledøren stod åben på noget tidspunkt. Da de andre kom, spurgte de mig, om jeg kendte ham, der havde gjort det. Jeg turde ikke sige ja, for

jeg var bange for at få bank. Det var først, da jeg talte med politiet, at jeg turde indrømme det. Efter at de andre var kommet ned i stueetagen, var der nogle af drengene, der løb efter Aksel."

Hændelsesforløbet ifølge vidne 3 – "Oskar":

"Jeg er murerarbejdsmand, og det var mig, der holdt festen den pågældende aften. Jeg kan ikke helt huske, om vi havde lavet mad om aftenen, men der var helt sikkert mad i køleskabet, som gæsterne ville kunne have taget af. Så altså, kniven kan jo sagtens have ligget fremme.

Jeg så godt, at Mark og Aksel kiggede på hinanden på den der lidt hårde måde, og det var også derfor, at jeg tog Mark med nedenunder. Jeg gad simpelthen ikke have slåskamp, og Mark virkede ret aggressiv. Jeg kendte også Mark bedst, og det var derfor ham, jeg bad slippe af og lade Aksel være i fred. Mark sagde, at jeg skulle blande mig udenom. Han var altså lidt oppe at køre. Anton så jeg kun i begyndelsen, da han kom op for at sige hej. Han var vist mest nedenunder.

Senere så jeg, at Mark skubbede Aksel ned ad trappen. Jeg blev ovenpå, fordi jeg blev trådt over foden, og fordi min kæreste bad mig om at blive. Jeg hørte dog en masse larm - råben og skrigen fra begge parter. Jeg husker ikke, om andre end Mark og Aksel råbte. Da jeg senere kom ned til stueetagen, var der bare blod over det hele, og skuffen i køkkenet var hevet ud, så der lå bestik over det hele. Mark lå ned, og jeg skyndte mig først hen til ham. Anton lå på min seng og blødte også.

Efter jeg havde været ved Mark, gik jeg og et par stykker ud for at lede efter Aksel. Jeg ville gerne vide, hvad der var sket – og jeg ville nok også gerne have givet Aksel nogle flade, hvis jeg så ham."

Hændelsesforløbet ifølge vidne 4 – "Julie":

"Jeg hedder Julie, og jeg går på kokkeskole. Jeg kendte ikke rigtig Mark og Aksel, for de var begge to Oskars venner.

Da det hele skete, var jeg, Christian og Rasmus på toilettet sammen. På vej derud gik jeg vist nok forbi både Mark og Aksel henne ved reolen, hvor de stod og talte sammen. Jeg kan ikke huske om de var højrystede. Ude på toilettet stod jeg og tog makeup på, mens drengene tisede. Vi havde været derinde i 2 minutter maks, da vi pludselig hørte 3 bank på døren. Det lød nærmest som et hoved, der blev banket ind i døren. Det var meget hårde bankelyde. Da Rasmus åbnede døren, kunne jeg med det samme se Mark lande på ryggen. Jeg så først Anton ligge på sengen senere, da jeg kom ud fra badeværelset. Jeg tror vi var derinde i 30 sekunder, fra vi hørte banke-lydene til vi gik ud af badeværelset."

Hændelsesforløbet ifølge vidne 5 – "Christian":

"Jeg, Julie og Rasmus var alle tre ovenpå, da vi aftalte at gå på toilettet. Jeg var dengang kæreste med Julie, men vi havde skændtes og skulle derfor tale sammen. Jeg tror egentligt, at Rasmus gik med os ned for ligesom at mægle mellem os. Jeg husker ikke, om jeg så nogen på vej mod toilettet. Jeg så i hvert fald ikke Aksel og Mark stå i eller ved køkkenet. Jeg så heller ikke nogen i haven. Jeg havde ovenpå hørt nogle, der råbte, men det tænkte jeg bare var fuldesnak.

Vi havde nok stået og talt i 2-3 minutter, da det pludselig buldrede på døren. Jeg fik et chok, da vi åbnede døren. Jeg så Mark ligge ned mellem hoveddøren og toilettdøren. Og efter et kort stykke tid så jeg også Anton ligge på sengen. Jeg så slet ikke Aksel, men hoveddøren stod åben.

Jeg hilste på Aksel, men vi nåede ikke at tale sammen. Jeg kendte dog Mark i forvejen. Det sker rimelig tit sker, at folk slås, når de har fået noget at drikke. Fra jeg hørte, at der blev buldret på døren, til døren blev åbnet, er der nok ca. 4-15 sekunder. Det er lidt svært at sige nærmere."

Hændelsesforløbet ifølge vidne 6 – Rasmus:

"Jeg hedder Rasmus og starter på uddannelse til april. Da det hele skete, havde jeg ikke lige job eller var på skole.

Det er rigtigt, at jeg var på toilettet med Julie og Christian, mens det hele skete. De er kærester, så jeg tænkte, at jeg ville hjælpe dem med at løse deres problemer. Jeg har kendt Christian i rigtig mange år. Der var for meget larm ovenpå til, at vi kunne tale sammen, så det var derfor, at vi gik nedenunder. Jeg ikke rigtig huske, hvor vi præcis var, inden vi gik på badeværelset. Men Anton var i hvert fald ude i haven – jeg tror ikke, at han var alene.

Jeg kan ikke lige huske, om der stod nogen i underetagen, da vi gik på badeværelset. Men jeg tror altså ikke, at vi passerede Aksel og Mark i underetagen.

Jeg mener ikke, at Julie lagde makeup, for vi var taget ud på toilettet for at tale om hendes og Christians problemer. Vi nåede at være på badeværelset i 5-10 minutter, før der først var en del råben efterfulgt af et stort bump på døren. Jeg husker ikke, at der var tre. Der blev helt stille efter bankelyden. Da jeg åbnede døren, så jeg, at Mark stod og støttede sig til bordet, og at Anton var på vej ned i sengen. Aksel stod ved døren med en kniv i hånden.

Jeg gik nærmest i chok. Anton sagde vist "Se til Mark!". Jeg prøvede derfor først at hjælpe Mark, og da jeg bagefter vendte mig om, var Aksel væk. Som jeg oplevede det, var Aksel allerede stukket af, da Oliver kom ned i stueetagen.

Nå, men da jeg kom lidt til mig selv, blev jeg virkelig vred. Jeg hev en køkkenskuffe ud, tog en kniv og løb ud for at kigge efter Aksel. Jeg tog en kniv med, for at kunne forsvare mig selv."

Hændelsesforløbet ifølge vidne 7 – Overlæge på Retsmedicinsk Institut

"Vedrørende læsionen på tiltaltes hånd er det ikke helt til at sige, hvad der er sket. Ofte vil afværgelæsioner nemlig være dybere, f.eks. fordi en person har grebet fat om knivsbladet. Tiltaltes læsion er nærmest en ridse i håndfladen, men jeg kan ikke udelukke, at den er opstået ved kamp om kniven. Der er dog ikke tale om en klassisk afværgelæsion. Vedrørende læsionen på tiltaltes hånd mener jeg dog godt, at læsionen godt kan være påført ved, at kniven har været ført i en fejende bevægelse.

Mærket på tiltaltes kno kan godt være fremkommet ved, at tiltalte har skrabet imod væggen eller gelænderet, da han blev skubbet ned ad trappen. Underhudsblødningen som afdøde havde på knoen kan tilsvarende godt være opstået ved, at afdøde har slået tiltalte med knyttet hånd ved øjet."

1. Hvad synes du – efter at have læst vidneudsagnene – at straffen skal være for Aksel?

2. Hvorfor det? Argumenter for dit valg.

3. Er der sket nogen ændring fra din første domskendelse og til nu?
Hvad tror du forskellen/den manglende forskel skyldes?

DEL 3: DOMSAFSIGELSEN

BYRETTENS DOM:

Byretten dømte Aksel til fængsel i 7 år for manddrab og forsøg på manddrab.

Tiltalte blev endvidere dømt i et mindre voldsforhold (straffelovens § 244). Den dømte var 17 år og 9 måneder på gerningstidspunktet.

Samtlige dommere fandt tiltalte skyldig i manddrab og forsøg på manddrab. Samtlige dommere fandt ikke, at tiltalte havde handlet i lovlig nødværge. Samtlige dommere fandt heller ikke, at der var grundlag for at nedsætte straffen til under den foreskrevne strafferamme, men alene at der ved fastsættelsen af straffen skulle tages hensyn til Marks handlinger forud for knivstikkene. Samtlige dommere fandt, at straffen skulle fastsættes til fængsel i 7 år.

Tiltalte ankede straks dommen. Tiltalte har været varetægtsfængslet under sagen og forblev varetægtsfængslet efter dommen.

LANDSRETTENS DOM:

Byrettens bevisresultat og dom blev stadfæstet, således at tiltalte Aksel blev fundet skyldig i manddrab, forsøg på manddrab og vold, jf. straffelovens § 237, jf. til dels § 21 og § 244.

RELEVANTE PARAGRAFFER

§ 237: Den, som dræber en anden, straffes for manddrab med fængsel fra 5 år indtil på livstid.

§ 244: Den, som øver vold mod eller på anden måde angriber en andens legeme, straffes med bøde eller fængsel indtil 3 år.

§ 21. Handlinger, som sigter til at fremme eller bevirke udførelsen af en forbrydelse, straffes, når denne ikke fuldbyrdes, som forsøg.

Stk. 2. Den for lovovertrædelsen foreskrevne straf kan ved forsøg nedsættes, navnlig når forsøget vidner om ringe styrke eller fasthed i det forbryderiske forsæt.

Stk. 3. For så vidt ikke andet er bestemt, straffes forsøg kun, når der for lovovertrædelsen kan idømmes en straf, der overstiger fængsel i 4 måneder.

§ 241: Den, som uagtsomt forvolder en andens død, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54, stk. 1 eller 2, eller særligt hensynsløs kørsel, anses dette som en særligt skærpende omstændighed.

§ 245: Den, som udøver et legemsangreb af særligt rå, brutal eller farlig karakter eller gør sig skyldig i mishandling, straffes med fængsel indtil 6 år. Har et sådant legemsangreb haft betydelig skade på legeme eller helbred til følge, skal dette betragtes som en særligt skærpende omstændighed.

Stk. 2. Den, som uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde tilføjer en anden person skade på legeme eller helbred, straffes med fængsel indtil 6 år.

§ 246: Har et legemsangreb, der er omfattet af § 245 eller § 245 a, været af en så grov beskaffenhed eller haft så alvorlige skader eller døden til følge, at der foreligger særdeles skærpende omstændigheder, kan straffen stige til fængsel i 10 år.